

6

Vragenuur: Vragen Bosman

Vragen van het lid Bosman aan de minister voor Wonen en Rijksdienst, bij afwezigheid van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, over **het bericht dat Venezuela Wiels aan de macht hielp**.

De heer **Bosman** (VVD):

Voorzitter. Venezuela hielp Wiels aan de macht, kopte De Telegraaf. In het stuk stond een ontluisterend verhaal over de betrokkenheid van Venezuela bij de politieke partijen op Curaçao. Een anonieme informant, die voor de veiligheid Simone wordt genoemd, maakte het van dichtbij mee. Ze ziet de politieke kopstukken van Curaçao de deur platlopen van het consulaat van Venezuela. Hoewel de betrokkenheid bij Pueblo Soberano het grootst was, is het contact tussen het consulaat en sommige andere politieke partijen ook nauw, aldus Simone. Wie ageert tegen het Koninkrijk, lijkt van harte welkom. Zo zou het contact met Charles Cooper, in 2012 lijsttrekker van Partido MAN, uitstekend zijn. Ook de inmiddels om corruptie veroordeelde MFK-leider Gerrit Schotte is een bekende gast in het rode pand aan de Scharlooweg. Simone: "Consul Sonia Alvarado smolt compleet weg voor Gerrit".

Nu komen er komende vrijdag weer verkiezingen aan op Curaçao. In de peilingen staat de MFK van Gerrit Schotte bovenaan in de peilingen en de MFK wordt door verschillende partijen genoemd als coalitiepartner. Deze man, Gerrit Schotte, is veroordeeld voor corruptie, omkoping en witwassen. De rechter sprak bij de veroordeling zelfs de volgende woorden over Gerrit Schotte. "Door uw handelen hebt u het vertrouwen van burgers ernstig geschaad. Uw persoonlijke belang stond altijd voorop", aldus de rechter, "en uit niets blijkt dat u inziet dat dat handelen ontoelaatbaar was."

Deze man loopt de kans weer aan de knoppen van het bestuur van Curaçao te komen zitten. Ik voorzie een bestuurlijke chaos. Daarom stel ik de volgende vragen. Wat is de appreciatie van het kabinet ten aanzien van de inmenging van een buitenlandse mogendheid in verkiezingen binnen het Koninkrijk? Is er ten aanzien van deze informatie contact geweest met de ambassade of de ambassadeur van Venezuela? Zo ja, wat was de reactie? Zo nee, waarom is er geen contact geweest?

Minister **Blok**:

Voorzitter. De heer Bosman verwijst naar een krantenartikel waarin een anonieme informant spreekt over contacten tussen politieke partijen op Curaçao en de vertegenwoordiger van Venezuela op Curaçao. Curaçao is een autonoom land binnen het Koninkrijk. Volgens de eigen wetgeving van Curaçao is financiering door een buitenlandse mogendheid van een politieke partij actief op Curaçao, niet toegestaan. Als deze anonieme informant reden heeft om zich zorgen te maken, is de logische weg om aangifte te doen of ten minste om de informatie waarover deze persoon beschikt, ter beschikking te stellen van het Openbaar Ministerie. Het Openbaar Ministerie op Curaçao heeft ook in het recente verleden ervan blijk gegeven meldingen van

misstanden door politici serieus te nemen. De heer Bosman verwees zelf naar de recente veroordeling van de heer Schotte, maar ook eerder zijn er politici op Curaçao veroordeeld. De recente geschiedenis leert dus dat het Openbaar Ministerie op Curaçao goed is toegerust om bij concrete aanwijzingen van wetsovertreding — buitenlandse financiering zou een wetsovertreding zijn op Curaçao — strafrechtelijk op te treden.

De heer **Bosman** (VVD):

Dit is ook een concreet geval. Het is ook een voorbeeld. De problemen zijn groot en volgens mij herkenbaar, niet alleen op Curaçao maar zeker ook op Sint-Maarten. Ook daar zijn gevallen van het kopen van stemmen. Ook daar zijn serieuze pogingen gedaan om het bestuur te kopen. Daar zijn verbindingen met mensen van de maffia. Daaraan kleeft het volgende risico. Op het moment dat dit soort mensen de macht krijgen en in staat zijn om mensen op plekken te zetten, zoals in het bestuur van een centrale bank, dan krijgt de maffia de kans om de centrale bank van bijvoorbeeld Curaçao of Sint-Maarten in handen te nemen. Verkiezingen zijn de basis van de democratie. Het kan niet zo zijn dat we daar risico lopen dat het democratisch bestuur wordt gekocht. De commissie Koninkrijksrelaties heeft gevraagd om onafhankelijk toezicht op de verkiezingen op de eilanden. Is dat verzoek gedaan? Is dat aanbod gedaan? Is er sprake van geweest op Sint-Maarten, waar gisteren verkiezingen waren? Gaat het komende vrijdag op Curaçao en hopelijk volgend jaar op Aruba gebeuren?

Minister **Blok**:

De heer Bosman wijst op de risico's bij het onjuist verlopen van een verkiezingsproces. Ik ben het met hem eens dat die risico's groot zijn en dat dat ongewenst is. Ook voor Sint-Maarten geldt dat het een autonoom land binnen het Koninkrijk is. Zowel Curaçao als Sint-Maarten kan gebruikmaken van ondersteuning vanuit Nederland, indien daar prijs op wordt gesteld. Inderdaad hebben wij beide landen gewezen op de mogelijkheid om buitenlandse verkiezingswaarnemers uit te nodigen, maar het is aan de landen zelf om daar al dan niet gebruik van te maken.

De heer **Bosman** (VVD):

Helder. Ik ben blij dat de minister aangeeft dat er sprake is van autonome landen en eigen verantwoordelijkheid, maar ik kom toch op artikel 43, lid 1, waarin staat dat het waarborgen van goed bestuur in principe wordt gedaan door de landen zelf. Indien er echter zorgen zijn over het waarborgen van goed bestuur, is ook artikel 2 van toepassing. Daarin staat dat het Koninkrijk dat goede bestuur dient te waarborgen. Is de minister van mening dat er ten aanzien van de verkiezingen sprake is van goed bestuur door de landen Aruba, Curaçao en Sint-Maarten? Of ziet de minister daarin nog wel ruimte voor verbetering?

Minister **Blok**:

De waarborgfunctie houdt niet in dat Nederland in alle gevallen treedt in de handelingsvrijheid van een autonoom land. Zoals ik al zei, heeft het Openbaar Ministerie op Curaçao in het zeer recente verleden adequaat opgetreden in gevallen waarin er concrete aanwijzingen waren van corruptie door politici. Dat optreden heeft ook geleid tot veroordelingen. Dat toont aan dat de instellingen van het

land Curaçao in staat zijn om doeltreffend op te treden in gevallen waarin daar reden voor is. Het invoeren van de waarborgfunctie is daarom op dit moment dan ook niet aan de orde.

De voorzitter:
Tot slot.

De heer Bosman (VVD):

Dank aan de minister voor zijn antwoorden. Weet dat de VVD zich grote zorgen maakt over de toekomst van de democratie. Dat geldt voor komende vrijdag op Curaçao, maar zeker ook op Sint-Maarten en Aruba. Als wij de zaken niet goed controleren, als wij niet toezicht houden op de verkiezingen, als wij niet toezien op wat er gebeurt op Aruba, Curaçao en Sint-Maarten, dan glijden die landen af naar corruptie en naar wanorde. De stappen zijn gezien. Er waren verbeteringen, maar ik voorzie komende vrijdag bij de verkiezing op Curaçao grote problemen, mocht de partij van Gerrit Schotte de grootste op Curaçao worden.

De heer Van Laar (PvdA):

Het gaat natuurlijk over een bijzondere gebeurtenis, namelijk verkiezingen. Er duiken constant berichten op dat de verkiezingen op de Caribische eilanden niet goed verlopen. Er wordt invloed gekocht, er worden stemmen gekocht en er lopen nu nog rechtszaken over de verkiezingen van vier jaar geleden. Ondertussen heeft het parlement dat toen gekozen is, wel vier jaar gezeten. Dat maakt dit tot een bijzondere gelegenheid. Is het niet toch zaak dat het kabinet in overleg treedt met de landen in het Koninkrijk om te bezien of we die verkiezingen beter kunnen borgen, of we meer transparantie kunnen krijgen in de financiering van partijen, hoe de procedures verlopen en wat de waarborgen daarop zijn? We hebben nu eens, zoals de heer Bosman al zei, een waarborgfunctie op Koninkrijksniveau. Dan moeten we daar ook gezamenlijk met de betrokken landen invulling aan geven. Is de minister dat met mij eens?

Minister Blok:

Er is gekozen voor de status van autonome landen binnen het Koninkrijk. Dat houdt in dat er een waarborgfunctie is die in werking kan treden indien daar een zeer dringende aanleiding toe is. Ik zei al dat het Openbaar Ministerie op Curaçao in een aantal gevallen adequaat heeft gehandeld in gevallen waarin sprake was van verdenkingen en later ook veroordelingen voor corruptie. De staatkundige verhoudingen zijn zo dat het allereerst aan de landen zelf is om te waarborgen dat verkiezingen ordentelijk verlopen en dat democratie en rechtsstaat ordentelijk functioneren.

De voorzitter:
Dank u wel.

Hiermee zijn wij aan het einde gekomen van het mondelinge vragenuur.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.